

DOI: 10.7251/SSH1101037N

UDC: 796.035:378.6

INDEKS TELESNE MASE KAO ČINILAC OPREDELJENJA PREMA SPORTSKO- REKREATIVNIM AKTIVNOSTIMA NA UNIVERZITETU

BODY MASS INDEX AS A FACTOR IN THE CHOICE OF SPORTS AND RECREATIONAL ACTIVITIES AT UNIVERSITY

MILAN NEŠIĆ¹, VIDOSAV LOLIĆ², VELIBOR SRDIĆ², AJŠA MEHOLJIĆ-FETAHOVIĆ³

¹Univerzitet Educons, Sremska Kamenica, Srbija

²Fakultet sportskih nauka, Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka, Bosna i Hercegovina

³Medicinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, Bosna i Hercegovina

Sažetak: Glavno obeležje vremena u kome danas mladi žive jeste deficit fizičke aktivnosti u svim društvenim slojevima. Drastično smanjenje kretanja i telesne aktivnosti direktno se odražava i na zdravstveni status mladih. Studentska populacija, takođe, nije izuzeta iz ovakvih trendova.

Optimalne fizičke aktivnosti su uslov za očuvanje zdravlja i normalnog funkcionisanja organa budući da kretanje predstavlja imanentnu potrebu čoveka koja je, od strane psihologa, svrstanu u sferu primarnih bioloških motiva. Zbog toga je i predmet ovog istraživanja bio usmeren na procenu stanja indeksa telesne mase (BMI) kod populacije studenata Panevropskog univerziteta Apeiron u Banjoj Luci. Cilj rada je, između ostalog, bio i utvrđivanje specifičnosti distribucionih parametara, te njihov eventualni uticaj na opredeljenja prema sportsko-rekreativnim aktivnostima na Univerzitetu.

Istraživanje je realizovano na Panevropskom Univerzitetu Apeiron u Banjoj Luci, kao transverzalna studija, uz primenu Survey metoda i obuhvatilo je ukupno 321 ispitanika, studenata ovog Univerziteta. Istraživački cilj je bio usmeren, između ostalog, i na detekciju indeksa telesne mase studenata i njegov eventualni uticaj na opredeljenja prema upražnjavanju sportsko-rekreativnih aktivnosti u okviru Univerziteta.

Ključne reči: indeks telesne mase, studenti, sportsko-rekreativne aktivnosti.

Abstract: The main feature of the time in which young people live today is a deficit of physical activity in all social classes. Drastic reduction of movement and physical activity has a direct bearing on the health status of youth. Students are not exempt from these trends.

Optimal physical activities are necessary for the preservation of health and normal functioning of organs because movement is man's inherent need, and psychologists classify it as one of the primary biological motives. Therefore, the object of this study was aimed at evaluating the condition of the body mass index (BMI) of students at Pan-European University Apeiron Banja Luka. Another aim of this study was to determine the specificities of distribution parameters and their possible impact on the choice of sports and recreational activities at university.

The research was conducted at Pan-European University Apeiron in Banja Luka, as a transversal study, using survey methods and included 321 examinees, students of this university. The research aim was also to determine the body mass index of students and its potential impact on the choice of sports and recreational activities within the university.

Keywords: body mass index, students, sports and recreational activities.

Uvod

Fizička aktivnost u celini, a posebno sport, u obrazovanju mladih, treba da predstavljaju značajan faktor u izgrađivanju, očuvanju i unapređivanju bio-psiho-socijalne komponente studenata. Sportske i sportsko-rekreativne aktivnosti mladih na univerzitetima neophodno je da odslikavaju njihovu izvornu profilisanost, koja se dimenzionira kroz tri osnovna prostora efektivnosti: 1) doprinos u stvaranju svestrane ličnosti svakog pojedinca, gde je dominantna reafirmacija starogrčkog ideala o jedinstvu duhovnog, telesnog i intelektualnog razvoja čoveka; 2) razvijanje i širenje sportskih vrednosti među studentskom populacijom,

naročito kroz aktivno podsticanje na prijateljstvo, saradnju, fer igru, istrajnost, samosvojnost itd.; i 3) primeren razvoj takmičarskog duha, gde se mora imati u vidu činjenica da je reč o akademski obrazovanim mladim ljudima, koji će se jednoga dana naći na ključnim položajima (u politici, privredi, kulturi, obrazovanju, proizvodnji, biznisu, itd.), za šta treba da preuzmu odgovornost na sebe u savremenom okruženju, koje je bremenito svim mogućim vrstama „utakmica i nadmetanja“.

Fizičkom vaspitanju, a time i sportu, nekada je, u akademskom prostoru bivše zajedničke države Jugoslavije, pridavan izuzetan značaj. Celokupan prostor tadašnje države bio prepoznatljiv po aktivnostima i vrednostima univerzitetskog sportskog stvaralaštva. Međutim, u Srbiji su nakon 1998. godine i tada donešenog Zakona o univerzitetima, sportske aktivnosti na akademskom prostoru ove zemlje gotovo zamrle. Malobrojne sportske sekcije i udruženja, koja su se i nakon ovog perioda zadržala, bila su više izraz stihije i rutine, odnosno, pojedinačnog pregalaštva aktivista-entuzijasta, nego osmišljen i svrsishodan deo sistema visokoškolskog obrazovanja. Takođe je i prostor Republike Srpske danas suočen sa istim problemom, tako da se može reći da pripada malobrojnom korpusu država, gde studenti nemaju sistemski uređene i organizovane sportske, odnosno sportsko-rekreativne aktivnosti, u okviru života i rada na svojim univerzitetima.

Glavno obeležje vremena u kojem danas mladi žive jeste deficit fizičke aktivnosti u svim društvenim slojevima. Drastično smanjenje kretanja i telesne aktivnosti direktno se odražava i na zdravstveni status mladih. Studentska populacija, takođe, nije izuzeta iz ovakvih trendova. Svetska zdravstvena organizacija je još sredinom prošlog veka definisala da zdravlje nije samo odsustvo bolesti već i potpuno fizičko, psihičko i društveno blagostanje (WHO, 1946). Poslednjih godina definicija je proširena da bi uključila i sposobnost da se vodi „društveno i ekonomski produktivan život“. Takođe, savremena nauka kvantitativno definiše zdravlje kao sumu „rezervnih kapaciteta“ osnovnih funkcionalnih sistema. U tom smislu danas je neophodno sve više isticati da svaki pojedinac, a posebno mladi, treba da razmišljaju da li svojim načinom života troše i smanjuju rezerve zdravlja. Odnosno intenzivirati i pitanje - da li dovoljno čine da ga očuvaju i unaprede.

Savremena nauka je ustanovila da je danas jedan od najvećih neprijatelja zdravlja odraslih ljudi, a time i studentske populacije, tzv. morbogeni trijas faktora: prekomerna i nepravilna ishrana, hipokinezija i stres. Ovi riziko faktori uzrokuju najveći broj savremenih bolesti civilizacije: obolenja mišićno-koštanog sistema, bolesti srca i krvnih sudova, organa za disanje, varenje i različita nervno-emocionalna oboljenja. Različite medicinske studije (epidemiološke i kliničke) utvrdile su negativan uticaj gojaznosti (prekomerne telesne mase) na fizičko zdravlje i kvalitet života odraslih osoba, a takođe su poznate i njihove negativne posledice na psihosocijalni status ljudi.

Optimalne fizičke aktivnosti su uslov za očuvanje zdravlja i normalnog funkcionisanja organa budući da kretanje predstavlja imanentnu potrebu čoveka koja je, od strane psihologa, svrstana u sferu primarnih bioloških motiva. Zbog toga je i predmet ovog istraživanja bio usmeren na procenu stanja indeksa telesne mase (BMI) kod populacije studenata Panevropskog univerziteta Apeiron u Banjoj Luci. Cilj rada je, između ostalog, bio i utvrđivanje specifičnosti distribucionih parametara, te njihov eventualni uticaj na opredeljenja prema sportsko-rekreativnim aktivnostima na Univerzitetu.

Metod rada

Istraživanje koje je realizovano u okviru šireg istraživačkog projekta na Panevropskom Univerzitetu Apeiron u Banjoj Luci, kao transverzalna studija, uz primenu Survey metoda, imalo je za cilj, između ostalog, i detekciju indeksa telesne mase studenata i njihov uticaj na opredeljenja prema upražnjavanju sportsko-rekreativnih aktivnosti u okviru Univerziteta.

Uzorak ispitanika je bio determinisan kroz 321 studenta (oba pola) Panevropskog Univerziteta "Apeiron" iz Banje Luke (Tabela 1, 1a), a kao jedan od instrumenata istraživanja korišćen je anketni upitnik, posebno konstruisan za ovo istraživanje.

Varijable koje su bile obuhvaćene istraživanjem, a odnose se na njegovu eksplikaciju u ovom radu, bile su tretirane sa aspekta psiho-socijalnog porekla i podeljene u dve grupe: (1) nezavisne (prediktorske) varijable, koje su sačinjavale neka lična obeležja ispitanika (pol, socijalno poreklo, telesna visina i telesna težina) i (2) zavisne varijable, koje su predstavljene kroz stavove ispitanika iskazane kao opredeljenja prema nekim aspektima učešća u sportsko-rekreativnim aktivnostima na Univerzitetu.

Telesna visina i telesna masa merene su standardnim antropometrijskim metodama. Izračunavanje indeksa telesne mase (BMI) izvršeno je prema standardnoj formuli: telesna masa (TM) u kilogramima/telesna visina (TV) u m². Za klasifikaciju stanja BMI primenjeni su opšti kriterijumi Svetske zdravstvene organizacije (WHO).

Rezultati su obrađeni postupcima deskriptivne i komparativne statistike. Od deskriptivnih za svaku varijablu je određena distribucija frekvencija, a za varijable iskazane minimalno u formi ordinalne skale i centralni i disperzioni parametri.

Iz prostora komparativne statistike dominantno su korišćene diskriminativne procedure, pre svega kontingencijska analiza (X^2 - test), budući da među empirijskom građom dominiraju varijable uređene kao nominalne skale. Primenom kros-tabulacije dobijeni podaci su sređeni i prikazani u vidu tabele kontigencije dimenzija. Za upoređivanje varijabli uređenih minimalno kao ordinalne skale je korišćena i parametrijska diskriminativna procedura (ANOVA).

TABELA 1 – KARAKTERISTIKE UZORKA ISPITANIKA

Pol	<i>f</i>	%	Valid %
M	184	57,3	57,3
Ž	137	42,7	42,7
Total	321	100,0	100,0

TABELA 1A – KARAKTERISTIKE UZORKA – FAKULTET

Fakultet	<i>f</i>	%	Valid %	Cum. %
Poslovna ekonomija	149	46,4	46,6	46,6
Pravni	53	16,5	16,6	63,1
Informacione tehnologije	80	24,9	25,0	88,1
Zdravstvene nauke	15	4,7	4,7	92,8
Sportske nauke	22	6,9	6,9	99,7
Filološki	1	,3	,3	100,0
Total	320	99,7	100,0	
Missing	1	,3		
Total	321	100,0		

Rezultati i diskusija

Karakter istraživanja uslovio je i opservaciju određenih karakteristika ispitanika, pre svega sa aspekta njihovog aktivnog kontakta sa sportom, odnosno bavljenje nekim od oblika sportsko-rekreativnih aktivnosti.

Uočljiv je podatak da se polovina ispitanika trenutno ne bavi aktivno sportom. Od onih koji su aktivni sportisti najveći procenat je u kategoriji sportista-rekreativaca, dok je studenata koji se takmičarski bave sportom daleko najmanje (Tabela 2). Ovakvi rezultati mogu biti jasan signal upozorenja, posebno sa aspekta postojanja Fakulteta sportskih nauka, da se mladi sve manje bave ozbiljnim pristupom sportu (takmičarski). Najveći procenat ispitanika koji se ne bave aktivno sportom je među ženskom populacijom.

S druge strane, ništa povoljnija situacija nije i kada je reč o upražnjavanju nekih od oblika sportsko-rekreativnih sadržaja u slobodnom vremenu. Najveći broj ispitanika rekreativne sadržaje upražnjava povremeno i to uglavnom vikendom, što je nedovoljno, s obzirom da je neki opšte prihvaćeni minimum, koji ima uticaja na transformaciju psihofizičkih karakteristika, tri puta nedeljno. Može da zabrinjava podatak da se gotovo trećina ispitanika uopšte ne bavi aktivnostima fizičkog vežbanja, a da je u ovoj kategoriji, takođe, najveći procenat ženske populacije (Tabela 3).

U obe ispitivane varijable detektovane su i statistički signifikantne razlike ($p < .050$).

TABELA 2 – BAVLJENJE SPORTOM

Aktivno bavljenje sportom	Pol		Total
	M	Ž	
Da, takmičarski	24	4	28
	85,7%	14,3%	100,0%
% of Total	7,6%	1,3%	8,9%
Da, rekreativno	87	42	129
	67,4%	32,6%	100,0%
% of Total	27,7%	13,4%	41,1%
Ne	67	90	157
	42,7%	57,3%	100,0%
% of Total	21,3%	28,7%	50,0%
Total	178	136	314
	56,7%	43,3%	100,0%

$$\chi^2=29,629 \quad \text{Sig.} = ,000$$

TABELA 3 – BAVLJENJE SPORTSKO-REKREATIVNIM AKTIVNOSTIMA

Bavljenje sportsko-rekreativnim aktivnostima	Pol		Total
	M	Ž	
Redovno (najmanje tri puta nedeljno)	58 74,4%	20 25,6%	78 100,0%
% of Total	18,3%	6,3%	24,6%
Povremeno (uglavnom vikendom)	90 61,6%	56 38,4%	146 100,0%
% of Total	28,4%	17,7%	46,1%
Nikada	34 36,6%	59 63,4%	93 100,0%
% of Total	10,7%	18,6%	29,3%
Total	182 57,4%	135 42,6%	317 100,0%

$$\chi^2=27,126 \quad \text{Sig.} = ,000$$

Međutim, u pogledu mišljenja ispitanika o korisnosti organizovanja sportskih i sportsko-rekreativnih aktivnosti na Univerzitetu može se uočiti da je značajno veći broj onih koji imaju pozitivan stav prema ovoj ideji. I u pogledu polne diferencijacije po ovom indikatoru nije uočena značajna razlika, tako da se može, u ovom slučaju, govoriti o opštoj podršci za intenziviranje ideje o reafirmaciji sporta na Univerzitetu (Tabela 4). Bilo bi korisno, u ovom kontekstu, nastaviti dalja istraživanja i detektovati osnovne uzroke koji dovode do uočene sportsko-rekreativne neaktivnosti većine studentske populacije na Univerzitetu Apeiron. Jer, pozitivan stav o korisnosti fizičkog vežbanja i većinska podrška mogućem konceptu sporta na Univerzitetu ne bi smeo biti ignorisan, odnosno predstavljao bi veoma stabilno uporište za afirmaciju i realizaciju ove ideje kod menadžmenta Univerziteta.

Ovome u prilog ide i činjenica da se nešto manji broj ispitanika izjasnio za aktivno uključivanje u sportsko-rekreativne aktivnosti u okviru Univerziteta, u odnosu na prethodno iskazan stav (Tabela 5). Mada je polovina ispitanika decidna u stavu potvrdnog opredeljenja, nešto veći procenat od očekivanog se našao u kategoriji studenata koji su iskazali svoju nedoumicu oko aktivnog sportsko-rekreativnog angažovanja ('možda' – 43,2%). Mada se kod ovog dela uzorka i dalje radi o potencijalnim vežbačima, indikativno je da se ovim pitanjima u konkretnim organizaciono-koncepcijskim aktivnostima treba pristupiti, pre svega, sa motivacionog aspekta. Takođe, jedan od razloga ovakvih rezultata leži i u činjenici da je 41,1% studenata već uključeno u rekreativno bavljenje sportom u slobodnom vremenu, te zadovoljenje svoje potrebe za fizičkim vežbanjem zadovoljavaju i van Univerziteta.

TABELA 4 – MIŠLJENJE ISPITANIKA O KORISNOSTI SPORTA NA UNIVERZITETU

Organizovanje sportskih i sportsko-rekreativnih aktivnosti na Univerzitetu bi bilo korisno	Pol		Total
	M	Ž	
Da	151	118	269
	56,1%	43,9%	100,0%
% of Total	47,8%	37,3%	85,1%
Nisam siguran	21	10	31
	67,7%	32,3%	100,0%
% of Total	6,6%	3,2%	9,8%
Ne	9	7	16
	56,3%	43,8%	100,0%
% of Total	2,8%	2,2%	5,1%
Total	181	135	316
	57,3%	42,7%	100,0%

$$\chi^2=1,579 \quad \text{Sig.} = ,454$$

TABELA 5 – STAV ISPITANIKA O AKTIVNOM UKLJUČIVANJU U SPORTSKE SADRŽAJE NA UNIVERZITETU

Aktivno uključivanje u sportsko-rekreativne sadržaje na Univerzitetu	Pol		Total
	M	Ž	
Da	101	54	155
	65,2%	34,8%	100,0%
% of Total	32,6%	17,4%	50,0%
Možda	63	71	134
	47,0%	53,0%	100,0%
% of Total	20,3%	22,9%	43,2%
Ne	12	9	21
	57,1%	42,9%	100,0%
% of Total	3,9%	2,9%	6,8%
Total	176	134	310
	56,8%	43,2%	100,0%

$$\chi^2=9,679 \quad \text{Sig.} = ,008$$

U odnosu na ovako strukturiran uzorak ispitanika i njihova mišljenja o pojedinim aspektima sportsko-rekreativnih aktivnosti u okviru Univerziteta obavljena je i dalja analiza rezultata istraživanja. Indeks telesne mase (BMI) kao istraživačka varijabla pokazao je da se prosečan stepen uhranjenosti ispitanika nalazi u granicama optimalnih vrednosti (Tabela 8).

Prosečan BMI ispitanika je bio 23,2. U odnosu na pol najniži rezultat BMI je u oba slučaja iznosio 18, dok maksimalne vrednosti BMI nisu prelazile 37. Ovi pokazatelji govore da među ispitanicima nije bilo ekstremno gojaznih osoba, dok se u statusu pothranjenosti (indeks BMI ispod 19,1) nalazi 12,8% studenata obuhvaćenih anketom (M-4,4%; Ž-8,4%)

Podaci o osnovnim morfološkim karakteristikama ispitanika pokazuju da je prosečna telesna masa studenata obuhvaćenim istraživanjem 73,8 kg. Najlakši ispitanik je imao telesnu masu od 48 kg, a najteži 130 kg (Tabela 6). U pogledu telesne visine prosečan student Univerziteta Apeiron je visok 1,77m (Tabela 7).

TABELA 6 –PROSEČNA TELESNA MASA ISPITANIKA

Pol	Mean	N	% of Total Sum	% of Total N	Min.	Max.
M	83,31	184	64,7%	57,3%	55	130
Ž	60,93	137	35,3%	42,7%	48	93
Total	73,76	321	100,0%	100,0%	48	130

$$df = 1 \quad F = 322,573 \quad \text{Sig.} = ,000$$

TABELA 7 – PROSEČNA TELESNA VISINA ISPITANIKA

Pol	Mean	N	% of Total Sum	% of Total N	Min.	Max.
M	183,08	184	59,2%	57,3%	165	197
Ž	169,72	137	40,8%	42,7%	153	189
Total	177,37	321	100,0%	100,0%	153	197

$$df = 1 \quad F = 368,999 \quad \text{Sig.} = ,000$$

Mada je utvrđena statistički značajna razlika u odnosu na pol ispitanika, ona ne pokazuje bitno odstupajući smer BMI, s obzirom da se prosečan BMI i kod muškaraca i kod žena kreće u optimalnim okvirima (Tabela 8). Razlika je izražena najvećim delom u poziciji rezultata na skali kategorije BMI, koja je kod muškaraca pozicionirana ka većim vrednostima BMI, odnosno gravitira ka granici blage povišenosti (26,4).

Iz ovako dobijenih rezultata mogu se razmatrati i prethodne analize. S obzirom da se najveći broj ispitanika nalazi u optimalnoj zoni telesne kompozicije prema vrednostima BMI (Tabela 9) može se smatrati da njihovi stavovi i želje za uključivanjem u sportsko-rekreativne aktivnosti nisu dominantno utemeljeni na motivima ka smanjenju telesne mase i lepog izgleda. Očigledno je da se u ovom slučaju može govoriti o drugim motivacionim dispozicijama, pre svega karaktera socijalne interakcije. Na ovim osnovama bi trebalo usmeriti i naredna istraživanja.

TABELA 8 - INDEKS TELESNE MASE ISPITANIKA

Pol	Mean (BMI)	N	% of Total Sum	% of Total N	Min.	Max.
M	24,85	184	61,2%	57,3%	18	37
Ž	21,17	137	38,8%	42,7%	18	35
Total	23,28	321	100,0%	100,0%	18	37

$$df = 1 \quad F = 122,179 \quad \text{Sig.} = ,000$$

TABELA 9 – KATEGORIJE BMI U ODNOSU NA POL ISPITANIKA

Telesni status na osnovu BMI	Pol		Total
	M	Ž	
Prenizak	14	27	41
	34,1%	65,9%	100,0%
	% of Total	4,4%	8,4%
Optimalan	122	104	226
	54,0%	46,0%	100,0%
	% of Total	38,0%	32,4%
Blago povišen	18	4	22
	81,8%	18,2%	100,0%
	% of Total	5,6%	1,2%
Visok	22	2	24
	91,7%	8,3%	100,0%
	% of Total	6,9%	,6%
Veoma visok	8	0	8
	2,5%	,0%	2,5%
	% of Total		
Total	184	137	321
	57,3%	42,7%	100,0%

$$\chi^2=38,952 \quad \text{Sig.} = ,000$$

TABELA 10.- KARAKTERISTIKE ISPITANIKA PREMA STAVU O KORISNOSTI SPORTSKO-REKREATIVNIH SADRŽAJA NA UNIVERZITETU

Telesni status na osnovu BMI	Organizovanje sportskih i sportsko-rekreativnih aktivnosti na Univerzitetu bi bilo korisno			Total
	Da	Nisam siguran	Ne	
Prenizak	31	5	3	39
	% of Total	9,8%	1,6%	,9%
Optimalan	192	23	9	224
	% of Total	60,8%	7,3%	2,8%
Blago povišen	20	0	1	21
	% of Total	6,3%	,0%	,3%
Visok	20	2	2	24
	% of Total	6,3%	,6%	,6%
Veoma visok	6	1	1	8
	% of Total	1,9%	,3%	,3%
Total	269	31	16	316
		85,1%	9,8%	5,1%

$$\chi^2=7,141 \quad \text{Sig.} = ,522$$

TABELA 11.- KARAKTERISTIKE ISPITANIKA PREMA STAVU O UKLJUČIVANJU U SPORTSKO-REKREATIVNE SADRŽAJE NA UNIVERZITETU

Telesni status na osnovu BMI	Aktivno uključivanje u sportsko-rekreativne sadržaje na Univerzitetu			Total
	Da	Možda	Ne	
Prenizak	18	17	4	39
% of Total	5,8%	5,5%	1,3%	12,6%
Optimalan	113	97	10	220
% of Total	36,5%	31,3%	3,2%	71,0%
Blago povišen	12	6	1	19
% of Total	3,9%	1,9%	,3%	6,1%
Visok	10	9	5	24
% of Total	3,2%	2,9%	1,6%	7,7%
Veoma visok	2	5	1	8
% of Total	,6%	1,6%	,3%	2,6%
Total	155	134	21	310
% of Total	50,0%	43,2%	6,8%	100,0%

$$\chi^2=11,172 \quad \text{Sig.} = ,192$$

Kako je i ranije konstatovano, status telesne kompozicije ispitanika (BMI) se u ovom istraživanju nije pokazao kao značajna odrednica za izražavanje stava prema sportsko-rekreativnim aktivnostima na Univerzitetu. Odnosno, nije imao statistički značajniji uticaj na smer stavova kada je u pitanju indikator koji inicira opredeljenje o korisnosti upražnjavanja sportsko-rekreativnih sadržaja na Univerzitetu, kao i opredeljenje ispitanika da se u njih aktivno uključe (Tabele 10, 11). Najveći broj ispitanika ima pozitivno mišljenje o ideji uvođenja sportsko-rekreativnih aktivnosti na Univerzitetu, odnosno smatra da bi to bilo korisno (85,1%). Polovina ispitanika bi se u njih i aktivno uključila (50%). Ako se ima u vidu podatak da se i u kategoriji neodlučnih (43,2%) nalaze potencijalni učesnici sportsko-rekreativnih sadržaja, tada se može govoriti o opravdanosti iniciranja ove ideje. BMI u ovakvom kontekstu ne predstavlja značajniju odrednicu, mada se mora imati u vidu značaj njegove detekcije, kao jednog od polazišta u kreiranju programskih sadržaja rekreativnih aktivnosti na Univerzitetu.

Zaključak

Rezultati istraživanja su u osnovi ukazali da studentska populacija na Univerzitetu Apeiron nije izrazito 'sportski nastrojena'. Oko 50% anketiranih se ne bavi nijednim oblikom sportskih ili sportsko-rekreativnih aktivnosti, što može biti jedan od jasnih indikatora o njihovim životnim navikama. S druge strane, mišljenja ispitanika o korisnosti organizovanja sportskih i/ili sportsko-rekreativnih aktivnosti na Univerzitetu ukazuju na pozitivan stav većine studenata prema ovoj inicijativi. I u pogledu polne diferencijacije nije uočena značajna razlika, tako da se može, u ovom slučaju, govoriti o opštoj podršci za intenziviranje ideje o reafirmaciji sporta na Univerzitetu. Stoga bi bilo korisno, u ovom kontekstu, nastaviti dalja istraživanja i detektovati osnovne uzroke koji dovode do uočene sportsko-rekreativne neaktivnosti većine studentske populacije na Univerzitetu Apeiron. Jer, pozitivan stav o korisnosti fizičkog vežbanja i većinska podrška mogućem konceptu sporta na Univerzitetu ne bi smeo

biti ignorisan, odnosno predstavljao bi veoma stabilno uporište za afirmaciju i realizaciju ove ideje kod menadžmenta Univerziteta.

Indeks telesne mase (BMI) studenata, kao istraživački indikator, pokazao je da se prosečan stepen uhranjenosti ispitanika nalazi u granicama optimalnih vrednosti (prosečan BMI = 23,2). U odnosu na pol najniži rezultat BMI i kod muškaraca i kod žena je iznosio 18, dok maksimalne vrednosti BMI nisu prelazile 37. Ovi pokazatelji govore da među ispitanicima nema ekstremno gojaznih osoba, dok se u statusu pothranjenosti (indeks BMI ispod 19,1) nalazi oko 12% studenata obuhvaćenih istraživanjem. Stoga se osnovni zaključak može usmeriti u pravcu konstatacije da se najveći broj studenata Panevropskog univerziteta Apeiron, u pogledu indeksa telesne kompozicije, nalazi u optimalnoj zoni. Na osnovu ovog indikatora jasno je da njihovi stavovi i želje za uključivanjem u sportsko-rekreativne aktivnosti dominantno ne preferiraju ka motivima za smanjenje telesne mase i lepog izgleda. U ovom slučaju se pre može govoriti o drugim motivacionim dispozicijama, pre svega karaktera socijalne interakcije, što bi trebalo detektovati kroz naredna istraživanja.

Rezultati istraživanja se mogu tretirati i sa aspekta podrške inicijativi za aktuelizaciju opšte determinisane teze da u obrazovanju mladih fizička aktivnost u celini, a posebno sport, trebaju predstavljati značajane odrednice izgrađivanja, očuvanja i unapređenja njihovih bio-psiho-socijalnih kapaciteta, odnosno biti u funkciji njihovog zdravlja. Sportske i sportsko-rekreativne aktivnosti na univerzitetima treba da odražavaju svoju izvornu profilsanost, koja se dimenzionira kroz tri osnovna prostora efektivnosti: 1) kroz doprinos u stvaranju svestrane ličnosti svakog pojedinca, 2) putem razvijanja i širenja sportskih vrednosti među studentskom populacijom, naročito kroz aktivno podsticanje na prijateljstvo, saradnju, fer igru, istrajnost, samosvojnost, itd. i 3) kroz razvoj takmičarskog duha, s obzirom da je ovde reč o budućim akademskim građanima, koji se vrlo brzo mogu naći na ključnim položajima u društvu, koje je okruženo svim mogućim vrstama „utakmica i nadmetanja“. U tom kontekstu treba da se profiliše i koncept fizičkog vežbanja studenata, kao dugoročni projekat, koji će doprineti podizanju kvaliteta života i rada na Panevropskom Univerzitetu Apeiron.

Literatura

1. Dopsaj, M. i saradnici (2006). Dijagnostika stanja indeksa telesne mase studenata Policijske akademije. *Sportska medicina, Beograd*, Vol. 5 (4), 180-191.
2. Nešić, M., Fratrić, F., Ilić, D. (2010). Motivation determinants of physical activity of Educons University female Students. *5th Congress Youth sport 2010, University of Ljubljana, Faculty of sport, Book of Abstracts*, 160; *Proceedings*, 285-290;
3. Nićin, Đ., Lolić, V., Lolić, D., Srdić, V. (2009). Sportske aktivnosti studenata u funkciji bolonjskog procesa. *II međunarodna interdisciplinarna naučno-stručna konferencija "Nastava i bolonjski proces, Subotica, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača, Zbornik radova*, 252-259.
4. Radoš, J., Nešić, M. (2010). Sport na univerzitetu kao oživotvorenje ideje kalokagatije. *Poslovna ekonomija, Sremska Kamenica*, IV (1), 149-156 ;
5. Rančić, N. i saradnici (2009). Ispitivanje uticaja prekomerne telesne mase na kvalitet života zdravstvenih radnika. *Medicinski pregled, Beograd*, LXII (1-2), 74-78.
6. WHO. Preamble to the constitution of th World Health Organization as adopted by the International Health Conference. *New York. 19-22 June, 1946: signed un 22 July 1946 bythe representatives of 61 States: official records. Geneva: WHO; 1946:2: 100.*